

Postbusvennootschap wordt steeds vaker ontmaskerd

*nieuws
legal, profit,*

08 januari 2018

Panama papers, paradise papers, ... weinigen hebben er nog niet van gehoord. De zogenaamde “postbusvennootschappen” zijn dagen in het nieuws geweest en zijn ondertussen door iedereen gekend als een constructie om belastingen te ontwijken.

Hieronder wordt kort toegelicht hoe deze tot stand komt. Daarnaast bespreken we de aanpak van de fiscus en de gevolgen.

Waarom en wat?

Postbusvennootschappen worden opgericht in landen met lage(re) belastingtarieven. Indien elk land eenzelfde belastingtarief zou hanteren, zou het nutteloos zijn dergelijke constructies op te zetten.

Een postbusvennootschap is een vennootschap gevestigd op een adres in een land met een laag belastingtarief. De vennootschap is wel daar gevestigd maar in de realiteit is de vennootschap niet vanuit dit land actief. Met andere woorden: de praktijk vertelt vaak een heel ander verhaal dan wat er op papier staat.

Hoe komt een postbusvennootschap tot stand?

Een postbusvennootschap komt tot stand doordat de vennootschap een adres in een land “koopt”. Op dit adres is dan de maatschappelijke zetel gevestigd. Echter zijn dit vaak loze adressen in de zin dat dit niet beantwoordt aan de realiteit. De werkelijke zetel van de vennootschap is immers niet op dit adres gevestigd. Ook zullen geen werkelijke activiteiten vanuit dat land plaatsvinden. Vandaar ook de term “postbusvennootschap”.

Laten we dit even illustreren aan de hand van een voorbeeld. Een persoon wil een vennootschap oprichten. Hij wil natuurlijk dat de vennootschap zo weinig mogelijk belastingen moet betalen. De oplossing is dan om de vennootschap in een belastingvriendelijk land te vestigen. Zelf wenst hij niet te verhuizen en blijft vanuit zijn thuisstaat de vennootschap besturen. Hij “koopt” een adres en vestigt hier zijn vennootschap. De vennootschap stelt in dit

land geen personeel te werk, heeft er geen exploitatie, ...

Zij voert aldus geen echte activiteiten in dat land. Het vestigen van de vennootschap in dat land zorgt er wel voor dat de vennootschap aan het geldende tarief van dat land onderworpen zal zijn. Stel dat dit een land is waarvan de vennootschapsbelasting slechts 12,50% bedraagt. Deze constructie levert een groot financieel voordeel op ten opzichte van België met zijn veel hogere vennootschapsbelasting. Zelfs de net goedgekeurde verlaging van de vennootschapsbelasting is maar een peulschil tegenover de geldende belastingtarieven in vele andere landen.

Wat de grote schandalen omtrent de Panama en Paradise papers betreft, gaat dit niet noodzakelijk om startende bedrijven zoals in dit voorbeeld. Echter is de werkwijze dezelfde. De vennootschap wordt op een postbusadres in een fiscaal voordelig land gevestigd. Voor het overige wordt gewerkt via dochtervennootschappen in de andere landen, waardoor de winst ook verschoven kan worden naar de vennootschap gevestigd in het fiscaal voordelig land.

Fiscale waakhond ligt op de loer

Reeds jarenlang ligt de fiscus op de loer. Het doel is evident. Zij wil een postbusvennootschap als binnenlandse vennootschap belasten. Hierdoor verkrijgt zij alsnog inkomsten die zij anders door de constructie zou mislopen. Om deze inkomsten te kunnen innen moet zij natuurlijk wel de postbusvennootschap kunnen herkwalficeren als binnenlandse vennootschap.

Door middel van de werkelijke zetel kan de fiscus hierin slagen. Indien de werkelijke zetel niet overeenstemt met de maatschappelijke zetel primeert de werkelijke zetel.

Werkelijkheid primeert (substance over form)

Uit de rechtspraak, gevoed door de praktijk van de fiscus, zijn enkele punten ontwikkeld waarmee rekening wordt gehouden om de werkelijke zetel te bepalen. Indien één van dergelijke punten positief is, zal de fiscus snel overgaan tot de conclusie dat de postbusvennootschap in realiteit een binnenlandse vennootschap is. Volgens haar stemt de maatschappelijke zetel dan niet overeen met de werkelijke zetel.

- Plaats waar de meerderheid van de bestuurders wonen
- Bevoegdheden van de lokale bestuurders
- Plaats van de algemene vergadering en raden van bestuur
- Plaats waar de boekhouding van de vennootschap gevoerd wordt
- Plaats waar de vennootschap zijn bankrekening bezit
- Plaats waar de fiscale verplichtingen vervuld worden
- Plaats waar de vennootschap kantoren ter beschikking heeft.

Indien we deze punten even terugkoppelen naar ons voorbeeld, dan valt onmiddellijk op dat de fiscus dit vrij makkelijk kan herkwalficeren. Het enkele feit dat de enige bestuurder in België woont, geeft de Belgische fiscus reeds een mogelijk wapen om de herkwalficatie van de vennootschap te vorderen.

Deze herkwalificatie zal steeds een feitenkwestie zijn, waarbij met alle relevante feiten rekening moet worden gehouden. De aanwezigheid van een Belgische bestuurder in een buitenlandse vennootschap maakt de vennootschap niet per definitie Belgisch. Indien in het buitenland werkelijke activiteiten worden uitgeoefend en de beslissingen werkelijk in het land van de vennootschap worden genomen, zal de woonplaats van de bestuurder niet doorslaggevend zijn. Alles hangt af van de feiten, maar we moeten toch waarschuwen dat de fiscus hiermee streng omgaat.

Gevolgen

Indien de fiscus wint, dan wordt de vennootschap als een binnenlands vennootschap beschouwd. Zij zal dan ook het geldende belastingtarief van België moeten betalen. Aan de herkwalificatie hangt dan ook een hoog prijskaartje. Vaak zullen de bestuurders, aandeelhouders en eventueel de adviseurs vervolgd worden. Zij kunnen dan aangeklaagd worden voor fiscale fraude, witwassen en schriftvervalsing. De gevolgen zijn dan ook niet te onderschatten.

Conclusie

Na deze toelichting valt te besluiten dat het vrij eenvoudig is om een postbusvennootschap op te richten. Echter zijn de gevolgen zwaar indien het misloopt. Daarbij komt nog dat door de toegenomen internationale transparantie en gegevensuitwisseling het steeds moeilijker wordt om niet ontmaskerd te worden.

Als enige conclusie kan dan ook worden gezegd: bezint eer ge begint en doe het goed. *Substance over form* is immers geen ijdel begrip.

Nesrine Jelti

Check atern.io/nieuws voor
meer finance, tax en legal
nieuws.

aternio